

Toelichting melding psittacose en andere chlamydia-infecties van dierlijke oorsprong in OSIRIS

Versiebeheer

Juli 2020: Gestructureerde vragenlijst voor meldingen van psittacose en andere chlamydia-infecties van dierlijke oorsprong in Osiris is geheel herzien. Het aantal tabbladen is hierbij teruggebracht tot 3 (Melding, Bronnen en Conclusie). Het is ook aangepast aan de nieuwe meldingscriteria voor psittacose en andere chlamydia-infecties van dierlijke oorsprong.

Februari 2025: Tabbladen 'Bron 5 en 6' en 'Andere bron' zijn per 1-1-2025 verwijderd uit de Osiris vragenlijst. Deze tekst in dit werkwijze document is hier is op aangepast.

Waarom dit document

De afgelopen jaren liep er een landelijk project om de bronopsporing bij psittacose te verbeteren: het project [Plat4m-2Bt-psittacosis](#). Onderdelen ervan waren onder meer een gestructureerde vragenlijst voor de GGD om mogelijke bronnen uit te vragen en meer samenwerking met de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) om mogelijke bronnen te bemonsteren. Vanaf juli 2016 is een gestructureerde vragenlijst voor GGD en NVWA opgenomen in OSIRIS in extra tabbladen. In 2019 is deze vragenlijst geëvalueerd onder gebruikers van de GGD'en en de NVWA. Op basis hiervan is besloten dat de gestructureerde vragenlijst ook na het project gecontinueerd zal worden, maar dan met minder tabbladen. Per juli 2020 is de herziene versie in gebruik genomen. Deze is nu opgebouwd uit tabbladen Melding, Bron 1 en 2, Bron 3 en 4 en Conclusie. Omdat per 1-7-2020 de meldingscriteria aangepast zijn om ook andere chlamydia-infecties van dierlijke oorsprong gemeld te krijgen, is dit in de herziene versie ook verwerkt.

Een belangrijk doel van de uitbreiding is het faciliteren van efficiënte en effectieve gegevensuitwisseling tussen GGD en NVWA. In dit document staat weergegeven hoe de werkwijze is.

De vragenlijst in OSIRIS

Op het tabblad Melding staan alle vragen van de oorspronkelijke melding. Op dit tabblad staan ook aanvullende vragen over de diagnostiek bij de patiënt (is er een PCR gedaan en getypeerd). Vragen over mogelijke bronnen staan in de tabbladen Bron 1 en 2 en Bron 3 en 4. De NVWA heeft inzicht in alle tabbladen en kan in deze tabbladen informatie toevoegen in de vragen die voor hen bedoeld zijn (dit staat bij de vraag aangegeven). Tabblad Melding bevat een mogelijkheid voor de GGD om toelichting op de melding te geven aan de NVWA, en omgekeerd. In Tabblad Conclusie kan de GGD, na afronding van het totale brononderzoek, de eindconclusie invullen, evt. in overleg met de NVWA.

Onderaan het tabblad Melding is de 'informed consent' vraag opgenomen: of een patiënt er mee akkoord gaat dat gegevens over zijn postcode, geboortejaar, ziekte en mogelijke bron(nen) worden gedeeld met een aantal anderen uit de eerdere onderzoeksgroep. Het RIVM en de NVWA werkten in het eerdere onderzoek, maar

werken ook nu nog samen met Zuyderland Medisch Centrum Sittard-Geleen, GGD'en, het Wageningen Bioveterinary Research (WBVR) en het Academisch Medisch Centrum. Het vastleggen van het antwoord in het GGD-registratiesysteem volstaat.

Om de patiënt schriftelijk te informeren kunt u de voorbeeldbrief voor het 'informed consent' gebruiken (bijlage 1). Gegevensuitwisseling van de GGD met het RIVM en de NVWA staat hier los van. In het belang van de volksgezondheid mag een GGD *ook zonder expliciete toestemming van een patiënt* gegevens over mogelijke besmettingsbronnen doorgeven aan het RIVM en de NVWA.

Na het compleet maken van tabblad Melding maakt u de melding definitief. Dit om te voorkomen dat een melding erg lang op gefiatteerd blijft staan en de melding niet in de maandcijfers wordt meegenomen. EPI stuurt de melding na registratie retour, zodat de GGD en de NVWA de bron- en typeringsgegevens kunnen aanvullen.

De melding aan de NVWA

Contact met de NVWA is altijd wenselijk als er diercontact is geweest in Nederland. Als een psittacose-casus of een casus van een andere chlamydia-infectie van dierlijke oorsprong in OSIRIS wordt gefiatteerd, ontvangt het NVIC (NVWA Incident- en Crisiscentrum; nvic@nvwa.nl) automatisch een bericht via een geautomatiseerde email. Zij nemen contact met de GGD op als er bronnen vermeld zijn op de tabbladen Bron 1 en 2 en Bron 3 en 4. Het tijdig benoemen van de mogelijke bronnen op deze tabbladen geeft het NVIC duidelijkheid en de mogelijkheid de gegevens bij de bronnen aan te vullen.

Op tabblad Melding kunt u een mail laten versturen naar het NVIC als er belangrijke informatie is toegevoegd. Ook kunt U informatie voor het NVIC achterlaten in de aantekeningenvelden. Omgekeerd kan het NVIC vanuit tabblad Melding naar het algemene GGD-IZB mailadres van de betreffende GGD een mail sturen. De automatische tekst luidt "Er is informatie toegevoegd in de melding psittacose of andere chlamydia-infectie van dierlijke oorsprong met Osirisnummer <...>. " De email wordt verstuurd zodra u op 'Voltooien' klikt. De mogelijkheid in tabblad Melding is meerdere malen te gebruiken. U ontvangt niet standaard een verzend- of ontvangstbevestiging van uw verstuurd bericht. Wilt u dit wel graag voor uw eigen administratie, dan kunt u in het veld 'Wilt u een email versturen?' naast het mailadres aan wie u het bericht stuurt, ook uw eigen mailadres invullen (mailadressen scheiden door een komma), zodat u een CC ontvangt in uw eigen mailbox.

Bel naar telefoonnummer 088 – 2233 773 (8.00-16.30u) van het NVIC als er behoefte is aan aanvullend overleg.

Als alle gegevens bekend zijn vult de GGD na overleg met de NVWA het tabblad Conclusie in en stuurt de melding retour naar EPI.

Bijlage 1. Voorbeeldbrief 'informed consent'

De GGD geeft medische en aanvullende gegevens in OSIRIS. Voor het delen van de gegevens met de voortzetting van de Plat4m- 2Bt-psittacosis onderzoeksgroep is aanvullende toestemming nodig van de patiënt. Het is de eigen verantwoordelijkheid van de GGD hier invulling aan te geven. De toestemming mag zowel mondeling als schriftelijk verkregen worden. De gegeven toestemming moet de GGD vastleggen in het patiëntendossier.

Geachte heer, mevrouw,

U hebt de ziekte psittacose, ook bekend als papagaaienziekte of ornithose of een daarop lijkende ziekte. Deze ziektes kunnen door vogels of andere dieren worden overgedragen op mensen.

Psittacose en de daarop lijkende ziektes zijn meldingsplichtig: als iemand deze ziekte heeft, moet dit volgens de wet door het laboratorium en de arts doorgegeven worden aan de GGD. De reden hiervan is dat er soms meerdere mensen ziek worden door dezelfde besmettingsbron (vogels of andere dieren). De GGD probeert uit te zoeken waar u de ziekte heeft opgelopen door met u na te gaan waar u geweest bent en met welke dieren u in contact bent geweest. De GGD meldt uw ziektegegevens anoniem aan het RIVM. Mogelijke besmettingsbronnen worden aan de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) gemeld, die vervolgens door het testen van (uitwerpselen van) dieren probeert te achterhalen wat bij u de bron van de besmetting was en of er meer mensen ziek geworden zijn. Er kunnen dan maatregelen genomen worden.

Tot oktober 2019 liep er een onderzoeksproject naar psittacose in Nederland. Het doel was om meer te weten te komen over de ziekte en de besmettingsbronnen (vogels of andere dieren). Hoewel het project afgerond is, gaat het onderzoek in kleiner verband door. Het doel ervan is om in de toekomst psittacose en de daarop lijkende ziektes beter te herkennen en te voorkomen. Het onderzoek wordt voortgezet door het RIVM, de NVWA, Zuyderland Medisch Centrum Sittard-Geleen, GGD'en, het Wageningen Bioveterinary Research (WBVR) en het Academisch Medisch Centrum.

Om het onderzoek zo goed mogelijk te kunnen doen is het belangrijk dat de onderzoekers uw ziektegegevens mogen gebruiken. Daarbij worden niet naam en adres, maar wel geslacht, postcode en geboortjaar doorgegeven. Dit is heel belangrijk want dit is de enige manier om dubbeling van gegevens, en dus een verkeerd beeld van de verspreiding, te voorkomen. Als er op een locatie waar u bent geweest dieren getest worden, worden daar nooit uw naam en adres bekend gemaakt. U kunt niet door de onderzoekers benaderd worden en herleidbare gegevens zullen nimmer worden gepubliceerd. De gegevens zullen maximaal 10 jaar worden bewaard. Als u nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met

Met vriendelijke groet,

.....